

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 11. december 2014
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMKFH
Sags nr.: 1406695
Dok nr.: 1598543

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 18. november 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 204 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Özlem Sara Cekic (SF).

Spørgsmål nr. 204:

"I forlængelse af SUU alm. del - spørgsmål 133, bedes ministeren særligt belyse følgende aspekter i forhold til henvendelsen vedr. transpersoners ret til informeret samtykke, jf. SUU alm. del - bilag 65:

- Hvordan vil ministeren sikre, at transkønnede i hormonbehandling ikke risikerer at få deres behandling afbrudt på grund af ventetider?
- Er det korrekt, at konsekvensen af den nye vejledning om behandling af transkønnede, der er i høring nu, vil være, at der kun er mulighed for ét behandlingstilbud (sexologisk klinik), og dermed ingen valgmuligheder?
- Hvilke muligheder får transkønnede ifølge udkastet til ny vejledning for at anvende andre behandlingstilbud til hhv. hormonbehandling og kønsskifteoperationer?
- Hvilke planer har ministeren om at udvide antallet af mulige behandlingstilbud?
- Hvilke overvejelser gør ministeren sig i forhold til at sikre bedre geografisk tilgængelighed af behandlingstilbud?
- Hvad skal der til, for at et nyt behandlingstilbud?"

Svar:

Til brug for min besvarelse har ministeriet anmodet om bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

"Sundhedsstyrelsen forstår første spørgsmål som foranlediget af, at en praktiserende speciallæge i september 2014 meddelte offentligt, at han har valgt at ophøre med at behandle transpersoner med kønshormoner. Hertil skal Sundhedsstyrelsen henvise til Sundhedsstyrelsens udmelding af 23. november 2012, hvoraf det fremgår, at læger, der har myndige transpersoner i hormonbehandling, indtil videre kan fortsætte behandling af de patienter, de allerede behandler.

Under hensyn til patienterne opfordrede Sundhedsstyrelsen derfor endvidere med skrivelse af 29. september 2014 Region Hovedstaden inden for rammerne af den forsyningsforpligtelse, der er tilknyttet højt specialiserede funktioner i sygehusvæsenet, om at sikre, at disse patienter i givet fald kan få en hurtig vurdering og et relevant behandlingstilbud ved den højt specialiserede teamfunktion.

I forbindelse med spørgsmålene kan Sundhedsstyrelsen oplyse, at Sundhedsstyrelsens kommende vejledning om udredning og behandling af transperso-

ner vil præcisere lægers omhu og samvittighedsfuldhed ved udredning og behandling af transpersoner, som ønsker kønsmodificerende behandling, ligesom den vil fastlægge ansvarsfordelingen mellem de involverede sundhedspersoner. Vejledningen vil stille en række krav til lægerne med det formål at sikre patientsikkerheden og kvaliteten under samtidig respekt for transpersoner i forbindelse med udredning og behandling. Den kommende vejledning tager endvidere udgangspunkt i den nu reviderede lovgivning på området.

Den sundhedsfaglige udredning af kønsidentitetsproblemer er alene relevant, når den transkønnede har et ønske om kønsmodificerende behandling i form af hormonbehandling og kirurgi, herunder kastration. Udredning og eventuel behandling skal tage udgangspunkt i patientens aktuelle situation og foretages med en åben, rummelig, værdig og respektfuld tilgang til patientens problemstilling og med inddragelse af patientens synspunkter og ønsker.

Gennemførelse af et kønsskifte er en proces med betydelige legemlige og psykiske ændringer og mulige sociale konsekvenser for den enkelte. De legemlige ændringer kan være reversible, delvist reversible eller irreversible. I et forløb med kønsskifte skal processen altid starte med de ændringer, som er reversible, inden for denne vejlednings rammer. Det er derfor vigtigt med en grundig udredning, inden en eventuel behandling påbegyndes. Kønsskiftet kan ske til den grad, som den transseksuelle ønsker, når betingelser og forudsætninger herfor i øvrigt er opfyldt.

Formålet med udredningen er at afklare, om der foreligger indikation for kønsmodificerende behandling, samt afklare eventuelle samtidige legemlige eller psykiske lidelser (komorbiditet), herunder også misbrug og sociale problemer, der kan kontraindicere behandlingen.

Jo mere indgribende en behandling er, jo større krav stilles der af patientsikkerhedsmæssige hensyn til den udredning, der lægges til grund for det givne behandlingstilbud. Det er således Sundhedsstyrelsens generelle vurdering, at der kan være tale om manglende omhu og samvittighedsfuldhed, jf. autorisationsloven § 17, hvis en læge ordinerer en behandling med et lægemiddel, f.eks. en behandling med kønshormon, på baggrund af patientens ønske og uden yderligere sundhedsfaglig vurdering. Dette gælder helt generelt, og ikke kun i forbindelse med kønsmodificerende behandling.

I dag er den højtspecialiserede teamfunktion, som omfatter Sexologisk Klinik ved Psykiatrisk Center København samt de gynækologiske og plastikkirurgiske klinikker på Rigshospitalet, det eneste sted, som i henhold til Sundhedsstyrelsens specialeplan kan varetage udredning og behandling af transpersoner, som ønsker at opstarte kønsmodificerende behandling.

Sundhedsstyrelsens kommende vejledning om udredning og behandling af transkønnede vil præcisere rammerne for, at en patient efter udredning i det højtspecialiserede multidisciplinære team vil kunne fortsætte vedligeholdelsesbehandling med kønshormoner andre steder, f.eks. på lokalt sygehus eller hos praktiserende gynækolog.

Der vil således fortsat være mulighed for geografisk tilgængelig varetagelse af vedligeholdelsesbehandling for transkønnede.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvad der skal til for godkendelse af et højt specialiseret behandlingstilbud kan Sundhedsstyrelsen generelt oplyse, at Sundhedsstyrelsen fastsætter de højt specialiserede funktioner under hensyn til faglige krav til kvalitet og volumen, herunder bl.a. behovet for multidisciplinært teamsamarbejde og behovet for rutine og erfaring i henhold til princippet om, at "øvelse gør mester".

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Kirstine F. Hindsberger